

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN-HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA-KNOWLEDGE DATABASE

McMENEMY, Márk

Egy magyar orvos Afrika szívében: Dr. Hardi Richárd volt a vendégünk / A Hungarian doctor in the heart of Africa: Dr. Richard Hardi was our guest

Eredeti közlés /Original publication:

Európa Pont, 2016.11.09. 12:31

Elektronikus újraközlés/Electronic republication:

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR – 000.002.482

Dátum/Date: 2016. november / November 16.

filename: mcmenemy_2016_HardiRichard

Az elektronikus újraközlést előkészítette

/The electronic republication prepared by:

B. WALLNER, Erika és/and BERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document

McMENEMY, Márk: Egy magyar orvos Afrika szívében: Dr. Hardi Richárd volt a vendégünk / A Hungarian doctor in the heart of Africa: Dr. Richard Hardi was our guest, *AHU MATT*, 2016, **pp. 1–10. old.**, No. 000.002.482, <http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

Közkönyvtárakban / In public libraries

Kulcsszavak/Key words

Magyar Afrika-kutatás, egy magyar szemész orvos, Dr. Hardi Richárd áldásos tevékenysége Kongóban az elmúlt 21 évben

African studies in Hungary, a Hungarian ophthalmologist, Dr. Richard Hardi's blessing in Congo for the last 21 years

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS,
ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK- DOKUMEN-
TUM- és ADAT-TÁR/THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC
SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES,
COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára/
writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages

* az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött/the materials in the database are free but access or downloading are subject to registration

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikanisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig./The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

EGY MAGYAR ORVOS AFRIKA SZÍVÉBEN: DR. HARDI RICHÁRD VOLT A VENDÉGÜNK

McMENEMY, Márk

Európa Pont | 2016.11.09. 12:31

Látáskárosultak, akik sokszor több száz kilométert gyalognak azért, hogy szemorvoshoz jussanak; és egy elhivatott magyar orvos, aki a kongói dzsungel közepén felállított műtőjében adja vissza a látását rengeteg helyinek: ők a főszereplői aktuális, *Cataracta* című kiállításunknak.

Legutóbbi rendezvényünkön a képek főszereplője, dr. Hardi Richárd, és a képek készítője, a Hardi doktort közel két hónapon keresztül kísérő sajtófotós, Hajdú D. András volt vendégünk. Legutóbbi estünkön a fotóssal és a sokak által „korunk Albert Schweitzerének” tartott szemorvossal McMenemy Márk beszélgetett tapasztalataikról és élményeikről, valamint a nemzetközi és uniós fejlesztés kérdéseiről.

Ahol nyolcmillió emberre jut két szemorvos...

A magyarországi egészségügyi ellátás színvonala ugyan olykor hagy némi kívánnivalót maga után, ám a Kongói Demokratikus Köztársaság betegeinek helyzete elképzelhetetlen számunkra. Hardi doktor azon két szemész szakorvos egyike, akik Kasai régió közel nyolcmillió lakosságának szemműtétekkel tudnak segíteni. A Magyarország területénél közel kétszer nagyobb kiterjedésű, részben esőerdő által fedett régióban esős évszakban szinte járhatatlanok a földutak. A modern közlekedési hálózat és a tömegközlekedés hiánya, a súlyos kór-
ságokat terjesztő rovarok és mérhetetlen szegénység nehezítik azok helyzetét, akik szembetegségükkel felkeresnék a szemészeket.

Ezt ismerte fel dr. Hardi Richárd, aki 21 éve, 1995-ben egy katolikus misszióval érkezett az akkori Zarie-be. Itt egy kisváros helyi kórházában szemészorvosként, és szakemberhiány miatt részben sebészként kezdett dolgozni. 2002-től a helyi kórházat hátrahagyva saját, modern technológiával felszerelt szemészeti központot hozott létre a kétmillió Mbuji-Mayi városában. Rendelői munkája mellett ekkor kezdte el rendszeresen járni a régió távoli, szegény vidékeit is, hogy esélyt adjon azoknak a betegeknek, akiknek nincs lehetőségük felke-

resni rendelőjét. Ezekhez az utakhoz gyakorlatilag összecsomagolják és felpakolják a teljes műtőt és eszközeit – a napkollektoroktól az utolsó érzéstelenítőig – a centrum két terepjárójára, és ideiglenes gyógyító pontokat állítanak fel az ország eldugott szegleteiben. Ilyenkor az orvosi stáb egy időre eltűnik a világ szeme elől: akár 2–3 hétig is mobilhálózati lefedettség nélküli tájakon gyógyítanak.

A távoli területek megközelítése még a terepjárókkal is hatalmas kihívást jelent. Egy alkalommal egy ideiglenes fahíd szakadt le félig az autó alatt, és csupán a vakszerencsének köszönheték, hogy az autó nem az alatta hömpölygő sáros folyóban kötött ki, hanem megakadt a híd facölöpjein. Ezt a pillanatot örökítette meg a szemészt kísérő Hajdú D. András az egyik kiállított fotóján.

Szürkehályog: itthon műtét, Kongóban vakság

Szemész szakorvosokra nagy szükség lenne Kongóban. A betegek több mint egyharmada szemüvegre szorul, rengetegen élnek látássérültként, vagy akár teljesen vakon az országban. Ennek oka a szürkehályog (cataracta), amely az egyenlítői nap ereje és a szűrés hiánya miatt rengeteg embert sújt a régióban. A betegséget Európában időben diagnosztizálva nagy eredményességgel gyógyítják, a fejlődő világban viszont a lakosság egy jelentős részének elveszi a látását. Csak a Kongói DK-ban 300 ezer, Hardi doktor régiójában 40 ezer ember él vakon

szürkehályog miatt. A magyar szemész a szürkehályogos betegek döntő többségét szemenként egy negyedórás műtéttel meg tudja gyógyítani.

A bizalmat ki kell érdemelni

„A fehér embernek órája van, nekünk meg időnk” – hangzik a helyiek mondása. Ezt mi sem bizonyítja jobban, hogy a gyógyulás reményében egyes betegek és az őket kísérő család akár több héten át, gyalogszerrel, vagy teherautók platóján utazva jutnak el a magyar szemészhez. Hardi doktor egyik vidéki missziójáról épp pár nappal maradt le egyik vak páciense, aki kísérőjével együtt 600 kilométert gyalogolt a rendelésre. Arra a „megnyugtató” hírre azonban, hogy a szemész jövőre visszatér a faluba, úgy döntött, hogy megvárja. A következő egy évet ott töltötte el az orvosra várva, aki végül sikeresen visszaadta a látását.

Sajnos azonban nem mindig ilyen pozitív a történetek vége: azokon a betegeken, akik zöldhályog miatt keresik fel rendelőjét, Hardi doktor sem tud mindig segíteni. A zöldhályog ugyanis sokszor nem gyógyítható műtéttel, a szükséges gyógyszerekhez viszont nem jutnak a he-

lyiek. Sok esetben pedig későn jutnak el hozzá a szembeteg gyerekek – a szürkehályog miatt korán megvakult gyerekeknek gyakran nem fejlődik ki teljesen a látásuk, így egy műtét után sem látnak rendesen.

Ahol már ismerik a magyar orvos tevékenységét, ott nagy bizalommal fordulnak hozzá. Ugyanakkor az új helyszíneken az első napra műtétre kiírt betegek fele nem megy el a doktorhoz, csak napokkal később, amikor már megismerik a gyógyítás eredményeit. A bizalmatlanság érthető: gyakran előfordul, hogy nyereszkes csalók, vagy helyi sámánok kezelik a szembetegeket, amelynek akár végleges vakság is lehet a vége. A rászorulóknak rendes szakorvoshoz nagyon ritkán, a legtöbbször soha sem jutnak el.

Hardi Richárd pácienseit fatalistának mondja. Az ottani betegek az orvos szavát – még akkor is, ha nem tud segíteni rajtuk – elfogadják, európai társaikkal ellentétben sorsukkal könnyen megbékélnek. Vannak olyan alkalmak, amikor azonban nagyobb izgalom kíséri a gyógyítást: az egyik ilyen esetben egy már 10 éve vakon élő házaspár mindkét tagját azonos napon műtötték meg. A gyógyító stáb aggódott,

hogy mi történik, amikor ennyi idő után majd ismét megpillantják egymást – a történet persze végül őszinte boldogsággal zárult.

Csak a képzés és fejlesztés segíthet

Hardi Richárd többször hangsúlyozta a beszélgetés alatt, hogy a kongói egészségügyi ellátás fellendítését csak a helyiek képzésével lehet elérni. A magyar doktor maga is folyamatosan oktatja szemészeti centrumának munkatársait, 21 éves kongói pályafutása alatt magát is folyamatosan képeznie kellett. Retinaleválást például egyedül Hardi doktor tud műteni a régióban, erre neki is fel kellett készülnie, mind szakmailag, mind felszereléssel.

Hardi Richárd örömmel jegyezte meg, hogy első kongói munkahelyét, a kabindai kórházat az elmúlt években – elsősorban az EU által biztosított fejlesztési forrásokból – a régió egyik legmodernebb, jól felszerelt egészségügyi intézményévé alakították.

Legfrissebb tervei között egy családiasabb szemészeti kiskórház létrehozását említette Hardi doktor. Az ehhez szükséges telket már öt éve megvásárolta, de idén év végére végre elkészül az első épület is, amelybe átköltözteti majd rendelőjét a jelenlegi bérelt helyiségből. Az új kiskórházban a betegeknek társadalombiztosítás híján továbbra is hozzá kell járulniuk a műtét költségeihez, ám ezt egyénre szabott módon oldják meg. Egy „szociális nővér” feladata, hogy leüljön beszélgetni a kísérő családdal, és az anyagi helyzetük függvényében határozza meg az árat, amely általában egy tyúktól 60 dollárig terjed.

A doktor hitvallását követve elsősorban szegény sorsú betegeket szeretne modern technológiával, minőségi ellátásban részesíteni. Ehhez bárki hozzájárulhat a *Richárd Testvér Kongói Betegekért Alapítványon* keresztül. Ahogy Hardi Richárd hangsúlyozta: Afrikát megéri és kell is fejleszteni, mert hosszú távon minden befektetésnek lesz ott eredménye – már viszonylag kis hozzájárulással sok embertársunk életét tehetjük jobbá.

A Szaharov-díj

A dr. Hardi Richárddal folytatott beszélgetésre az *Európai Parlament Szaharov-díjához* kapcsolódóan került sor. A díjat az Európai Parlament 1988 óta évente ítéli oda az emberi jogok védelméért és a gondolatszabadságért. A díj névadója Andrej Szaharov, az 1953-as Nobel-békedíj kitüntetettje.

A Szaharov-díjat 2014-ben Dennis Mukwege kongói orvos kapta. Mukwege doktorhoz hasonlóan egy elhivatott, magyar doktor, Hardi Richárd is az afrikai országban gyógyítja a betegeket immáron 20 éve.

A díj idei kitüntetettjei a jazidi közösség jogaiért küzdő *Nádia Murád és Lámia Adzsi Bassár*. Ők ketten az észak-iraki Kocsó faluból származnak, ahol 2014 nyarán mészárlást hajtott végre az Iszlám Állam, a nőket és gyermekeket elhurcolták, és szexuális munkára kényszerítették. Murád és Adzsi Bassár kiszabadultak a dzsihádisták szervezet fogságából, és azóta az áldozatok megsegítéséért dolgoznak.

A Cataracta című kiállítás még november 18-ig tekinthető meg az Európa Pontban, minden munkanapon 10 és 18 óra között.

Galéria az estről (további képek [Flickr oldalunkon](#)):

**Képek forrása: procongo.hu; Hajdú D. András; Mai Manó Ház,
Európa Pont Flickr**

Címkék: fotó program, egészség, kiállítás beszélgetés fejlesztés fejlődő országok Afrika Szaharov-díj Hardi Richard